

Mentor

In de rol van mentor begeleidt de begeleider wonen en leven bewoners bij het vormgeven van hun leven in het WZC. Hij verkent wat de bewoner belangrijk vindt en helpt hieraan gestalte te geven, ondanks de zorgbehoefte. De mentor brengt de functies in kaart die de bewoner wenst te vervullen (grootouder, vrijwilliger, goede buur...) en tracht deze samen met de bewoner waar te maken. Hij creëert een steungroep rondom de bewoner, een groep mensen waarop de bewoner beroep kan doen, en die hem of haar vrijwillig ondersteunen. Als mentor organiseert de begeleider wonen en leven dus zelf geen activiteiten, maar hij zorgt ervoor dat betrokkene zijn weg vindt in het eigen sociale netwerk. Op die manier werkt hij preventief aan depressie en eenzaamheid. De mentor begeleidt eveneens de familie van de bewoners op emotioneel vlak.

Het mentorschap start vanaf het moment dat een oudere (bovenaam) op de wachtlijst komt. Sterk inzetten op de mentorrol creëert automatisch een positief effect ten aanzien van andere rollen zoals bijv. de rol van activiteitenbegeleider. Activiteiten zullen sneller persoonsgericht georganiseerd worden omdat de mentor reeds zicht heeft op interesses, vragen en behoeften van bewoners.

FICTIEVE GETUIGENIS

Mentor

"In feite ben ik een casemanager met dertig dossiers. Ik steek veel tijd in het leren kennen van de bewoner en hoe hij in het leven stond en staat. Samen met hem zoek ik dan naar wat hij nog wil in dit leven. Dit gaat over tijdsbesteding, maar minstens evenzeer over relaties onderhouden. En zelfs over wat van betekenis kan zijn bij het levenseinde. Steeds meer mensen hebben daar een duidelijk idee over! Ik kan wel zeggen dat mijn loon rendeert, want op deze manier creëer zoveel mogelijk hefboomen en leg deze in handen van de bewoner. Hoe beter die aansluiten bij wat voor de bewoner echt van tel is, hoe groter het hefboomeffect. 'Gezamenlijke besluitvorming' en burgerrollen zijn voor mij zeer cruciale concepten. Als ik het wat in kaart heb, spreek ik, uiteraard in overleg met de bewoner, de juiste mensen aan. Die mensen breng ik ook af en toe samen, zodat ze elkaar leren kennen en ze elkaar kunnen vinden om samen te werken. Dat is voor de bewoner meestal een emotioneel moment, maar wel ongelooflijk versterkend en verbindend."

Bewoner

"Ik voelde mij meteen welkom in het WZC. Nog voor mijn verhuis kwam een medewerker bij me thuis langs. Hij nam de tijd om me te leren kennen. Hij vroeg me naar wat voor mij het belangrijkste is in mijn leven en wat ik zeker wil behouden wanneer ik verhuis naar het WZC etc. Met deze zaken hebben ze dan ook rekening gehouden. Mijn kleinkinderen zijn zeer belangrijk voor mij. De begeleiders doen dan ook moeite om hen regelmatig te betrekken bij allerlei activiteiten of momenten. Mijn kleinkinderen zijn altijd welkom in het woonzorgcentrum.

Ze weten ook dat ik vroeger nogal geëngageerd was ik het dorp. Ik ben er stiekem een beetje fier op dat ze me gevraagd hebben voor de bewonersraad en om nieuwe bewoners te verwelkomen in huis en hen wat te vertellen over hoe het leven hier loopt.

Ja, ze betrekken ons wel. Louis bijvoorbeeld geeft elke ochtend een beetje water aan de planten in de veranda. Die begeleider of iemand van de zorgkundigen moeten hem daar soms aan herinneren en op sommige andere dagen krijgen ze wat teveel water, maar voor Louis zijn het zijn troetelkinderen geworden. En soms helpen we bij activiteiten of de voorbereiding ervan. Mijn vriendin Erna kan haar weg in huis niet meer vinden, maar zij bezorgt wel aan iedereen het koekje bij de koffie in de pauze.

Functieomschrijving

Als mentor help je de bewoner zijn of haar leven richting te geven, door samen met de bewoner concrete doelstellingen te formuleren, inclusief de gewenste sociale rollen die de bewoner nog wenst op te nemen. De mentor houdt doelstellingen, planning en het bewaken van het proces bij in een individueel woonleefplan. De mentor verkent wat belangrijk is voor de bewoner en wanneer de bewoner dit zelf niet kan uitdrukken, betreft hij het persoonlijk netwerk van de bewoner. Hij informeert het interdisciplinaire team omtrent doelstellingen en proces van de bewoner, zowel mondeling (informeel en in interdisciplinair overleg) als via het woonleefplan. Collega's van het interdisciplinair team worden betrokken in de steungroep wanneer dit zinvol is, rekening houdend met de door de bewoner geformuleerde doelstelling(en). De mentor signaleert bij de medewerkers van de aangewezen discipline specifieke therapeutische, zorg- en ondersteuningsbehoeften. Hij bespreekt specifieke problemen die belemmerend zijn voor de realisatie van het woonleefplan met het interdisciplinair team. Hij betreft vrijwilligers, collega's, het persoonlijk netwerk van de bewoner en organisaties bij specifieke doelstellingen uit het woonleefplan.

Specifieke (agogische) talenten / competenties

1. Verplaatst zich makkelijk in de achtergrond van de oudere en zijn relationele omgeving
2. Bouwt vlot een vertrouwensrelatie met de oudere uit
3. Is een kei in het bevorderen van de autonomie van de oudere
4. Is sterk in het destilleren van een hulpvraag uit het verhaal van de oudere
5. Komt in samenspraak met de oudere vlot tot voorstellen tot begeleidend handelen
6. Betreft en mobiliseert het netwerk van de oudere

Betekenis van deze rol

De bewoner krijgt, ondanks zijn zorgbehoefte, opnieuw de hefbomen in handen om zijn leven vorm te geven. Daardoor ervaart hij controle over het eigen leven en kan hij het leven zelf een zinvolle invulling geven; gelooft hij in eigen kunnen en verhoogt of behoudt hij zijn zelfwaardegevoel; neemt hij de rollen op die voor hem nog van belang zijn.

Mogelijke handvaten voor de mentor

De betekenisvolle activiteitenmethode (BAM)

De BAM is een methode om het verlies van betekenisvolle activiteiten in een woonzorgcentrum tegen te gaan. Deze methode bestaat uit vier fasen waarin een actieve en participerende houding van bewoners en zorgverleners centraal staat.

- Fase 1 In de eerste fase staat het elkaar leren kennen centraal. Via diepte-interviews wordt gepeild naar de wensen en behoeften van bewoners.
- Fase 2 De bewoner kiest zelf doelstelling en prioriteiten. Iedere doelstelling moet relevant zijn en beoogt de participatie van de bewoner aan het dagelijks leven in het WZC te vergroten.
- Fase 3 De doelstellingen worden vertaald in concrete acties en interventies.
- Fase 4 Evaluatie van de verschillende fasen en de realisatie van de betekenisvolle activiteiten. Het onderzoeks- en dienstverleningscentrum Zorginnovatie van de Arteveldehogeschool doet al enkele jaren onderzoek over dit thema. Voor meer informatie neem een [kijkje op hun website](#).

Levenscollage

De mentor kan, samen met de oudere, herinneringen ophalen aan de hand van een levenscollage. De familie kan betrokken worden bij het maken van de collage. Op deze manier leert de mentor de bewoners grondig kennen en is er ook voor familie, personeel, maar ook medebewoners steeds een aanleiding tot gesprek. Afhankelijk van de wens van de bewoner kan deze collage een bepaalde tijd op de afdeling staan, in het zicht van iedereen, vooraleer naar de kamer van de bewoner te verhuizen.

Interdisciplinair bewonersoverleg

Begeleiders wonen en leven die de mentorrol opnemen zijn aanwezig bij het interdisciplinair overleg. Hij vraagt en maakt er expliciet ruimte voor de bespreking van woonleefdoelen en aandachtspunten. Hij zorgt ervoor dat deze informatie ook in het bewonersdossier terecht komt. De familie tijdens het bewonersoverleg betrekken, bevordert de kwaliteit van wonen en leven aanzienlijk.

Leefplan 'de schijf van vijf'

Je kan samen met de oudere een eigen leefplan opstellen aan de hand van 'de schijf van vijf'. Per levensgebied kan men dan voor zichzelf nagaan wat belangrijk is. De middelste cirkel omvat "mijn persoonlijke stijl" en daarbuiten zijn vijf thema's opgenomen: "mijn omgeving", "voor mij belangrijke activiteiten", "mijn gezondheid en zorg die belangrijk is", "voor mij belangrijke contacten". Uiteraard kan je thema's wijzigen of zelf laten toevoegen door de bewoner.

Steungroep

De begeleider wonen en leven creëert een steungroep rond de bewoner die bestaat uit de voor de bewoner betekenisvolle anderen. Soms maakt ook een zorgverlener er deel van uit (bv. een aandachtspersoon). Samen wordt bekeken hoe eenieder kan bijdragen tot de ondersteuning van de bewoner bij het vormgeven van wat voor de bewoner belangrijk is. Betekenisvolle anderen krijgen zo een beter zicht op hoe ze hun bezoek kunnen invullen en begrijpen zo ook beter hoe ze van betekenis kunnen zijn voor de bewoner.

Overleg met en binnen deze groep wordt formeel en/of informeel georganiseerd, naar gelang de mogelijkheden van eenieder en de specificiteit van de situatie.

De bewoner is zoveel als mogelijk eigenaar van de samenstelling en de werking van deze groep.

Woonleefplan

Een woonleefplan is het belangrijkste werkinstrument van de mentor. In dit plan worden wensen, ambities en doelen van de bewoner omgezet in concrete acties die uitgevoerd en geëvalueerd worden. Via een woonleefplan is er intens contact met de bewoner en krijgt de bewoner zeggenschap en een zo groot mogelijke autonomie over zijn verdere leven.